

Til: Justiskomiteen på Stortinget

Oslo, 06.11.2025

PROP. 162 L (2024-2025) ENDRINGER I MENNESKERETTSLOVEN MV.

Inkorporering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Studieforbundet Funkis er positive til regjeringens lovforslag om inkorporering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Studieforbundet Funkis støtter også forslagene om endringer i passloven og ID-kortloven.

En inkorporering av konvensjonen i menneskerettsloven er helt vesentlig for å anerkjenne, og ikke minst sikre, rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer.

Personer med funksjonsnedsettelse utgjør Norges største minoritet og opplever i dag kompleks diskriminering på alle samfunnsområder. Den signalverdien om politisk og rettslig status som en inkorporasjon i menneskerettsloven gir, er av stor betydning. Det sender et klart signal om at Norge anerkjenner den diskrimineringen som funksjonshemmede utsettes for, og ønsker å fremme likestilling for alle. Videre vil en inkorporering åpne for å se verden gjennom nye briller, og anerkjenne funksjonshemmede som likestilte borgere, og ikke medisinske problemer som må fikses.

Studieforbundet Funkis er helsefrivillighetens studieforbund. Vi har 105 medlemsorganisasjoner med totalt 350 000 medlemmer. Arbeidet vårt handler om å skape trygge og gode læringsarenaer i medlemsorganisasjonene våre.

Svært mange nordmenn trenger gjennom livet ny kunnskap om egen helse, og da stiller våre medlemmer opp med kunnskap, mestringstilbud, likepersoner og tilrettelegging. CRPDs *Artikkel 26 Habilitering og rehabilitering* slår fast at partene skal «opprette, styrke og videreutvikle brede habiliterings- og rehabiliteringstjenester og -programmer, særlig på områdene helse, sysselsetting, utdanning og sosiale tjenester».

I artikkel 26 nevnes likepersonsarbeid videre som et viktig verktøy som sørger for at «mennesker med nedsatt funksjonsevne kan oppnå og beholde størst mulig selvstendighet, utnytte sitt fysiske, mentale, sosiale og yrkesmessige potensial fullt ut, og oppnå full inkludering og deltakelse på alle livets områder».

Likepersoner er personer som bruker sin erfaring fra selvopplevd situasjon som pasient/pårørende til å hjelpe andre som opplever det samme. I Norge skjer en stor andel av likepersonsarbeidet i helsefrivilligheten, og mange av våre medlemsorganisasjoner får tilskudd fra blant annet Bufdir til likepersonsarbeid. Studieforbundet Funkis sin rolle er å styrke organisasjonenes arbeid gjennom kompetanseheving og læringsarenaer, utvikling, erfaringsutveksling og møteplasser på tvers av organisasjonene. Til dette får vi tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet.

CRPDs *Artikkel 24 Utdanning*, punkt 5 sier videre at

«partene skal sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne får tilgang til høyere utdanning, yrkesrettet opplæring, voksenopplæring og livslang læring uten diskriminering og på lik linje med andre. For dette formål skal partene sikre rimelig tilrettelegging for mennesker med nedsatt funksjonsevne.»

I 2024 hadde Funkis mer enn 80 000 deltakere på 8 500 kurs over hele landet. Lokale kurs i helsefrivilligheten er viktige læringsarenaer og møteplasser i en sektor i sterk vekst. Full tilgang til hele bredden av opplæringstilbud i frivilligheten og sivilsamfunnet er sentralt for at personer med funksjonsnedsettelse skal delta i samfunnet på lik linje med andre.

Totalt støtter studieforbundene voksenopplæring i frivillig sektor for over en halv million deltakere hvert år. Tilgang til gode opplæringsarenaer, kunnskap og kompetanse for alle er sentralt for oss. **Dette innspillet støttes derfor av de andre studieforbundene samt Voksenopplæringsforbundet.**

Økt likestilling for alle grupper i samfunnet er veien å gå for å sikre et bærekraftig samfunn. I det store bildet handler en inkorporering av konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter i menneskerettsloven om bærekraft. Det handler om å utrydde fattigdom, om god helse og livskvalitet, om god utdanning, om anstendig arbeid og økonomisk vekst, og om mindre ulikhet. Det handler om å se funksjonshemmede som mennesker – mennesker med rettigheter og med ressurser.

Studieforbundet Funkis ber komiteen vedta Prop. 162 L (2024-2025) om endringer i menneskerettsloven, passloven og ID-kortloven.

Med vennlig hilsen

Mats Grimsgaard
Generalsekretær

Helene Hodneland Sæle
Rådgiver for politikk og kommunikasjon

Innspillet støttes av Musikkens studieforbund, Kristelig studieforbund, Senterpartiets Studieforbund, Venstres studieforbund, Studieforbundet natur og miljø, Studieforbundet Solidaritet, Studieforbundet kultur og tradisjon, Studieforbundet Livslang Læring og Voksenopplæringsforbundet.